جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

دبیرخانه شورای راهبردی تدوین راهنماهای سلامت

شناسنامه و استاندارد خدمت

اسپیرومتری قبل و بعد از دوز آزمایش برونکودیلاتور

نسخه دوم

تابستان ۱۳۹۹

تنظیم وتدوین:

1. آقای دکتر محمدرضا مسجدی فوق تخصص بیماری های ریه
2. آقای دکتر اردا کیانی فوق تخصص بیماری های ریه
3. خانم دکتر انسیه واحدی فوق تخصص بیماری های ریه
4. آقای دکتر علیرضا اسلامی نژاد فوق تخصص بیماری های ریه
5. آقای دکتر سید علی جواد موسوی فوق تخصص بیماری های ریه
6. آقای دکتر مصطفی قانعی دبیر محترم بورد رشته فوق تخصصی بیماری های ریه
7. آقای دکتر داود عطاران رئیس انجمن متخصصین ریه ایران
8. آقای دکتر غلامرضا پوریعقوب دبیر بورد رشته تخصصی طب کار
9. آقای دکتر خسرو صادق نیت رئیس انجمن طب کار ایران

تحت نظارت فنی:

گروه تدوین استاندارد و راهنماهای سلامت

دفتر ارزیابی فن آوری، تدوین استاندارد و تعرفه سلامت

دکتر عبدالخالق کشاورزی، دکتر مریم خیری، فرانک ندرخانی،

مرجان مستشارنظامی

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

اسپیرومتری قبل و بعد از دوز آزمایش برونکودیلاتور

کد ملی: ۹۰۱۰۱۰

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

روش بررسی ابتدایی مشکلات تنفسی بوسیله دستگاه اسپیرومتر استاندارد به شرح زیر:

حداکثر جریان دمی و بازدمی، حجم بازدمی ثانیه اول، حجم حیاتی (منحنی حجم - زمان و منحنی جریان – حجم بصورت اختیاری) می باشد. اندازه گیری مجدد مقادیر فوق الذکر، ۱۵ دقیقه پس از استنشاق برونکودیلاتور (سالبوتامول)

ج) موارد ضروری انجام مداخله تشخیصی:

در مواردی که پزشک بخواهد ارزیابی کند که آیا بیمار بیماری انسدادی قابلیت برگشت پذیری دارد، می تواند از اسپیرومتری قبل و بعد از دوز آزمایش برونکودیلاتور استفاده کند و چنانچه پاسخ به برونکودیلاتور مثبت بود (۱۰درصد افزایش حجم ثانیه اول نسبت به قبل) می تواند از درمان طولانی مدت برونکودیلاتور برای بیماری استفاده کرد.

ج-۱) تعداد دفعات مورد نیاز

یکبار در سال در صورت ضرورت

د) ویژگی های فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

پزشک عمومی/ پزشک خانواده (صرفاً در قالب نظام ارجاع)، متخصص داخلی، متخصص اطفال، فوق تخصص ریه، متخصص طب کار، فوق تخصص ایمونولوژی بالینی و متخصص پزشک قانونی

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

فوق تخصص ریه (بالغین و کودکان)، فوق تخصص ایمونولوژی بالینی، متخصص داخلی، متخصص اطفال، متخصص طب کار، پزشک عمومی/ پزشک خانواده (صرفاً در قالب نظام ارجاع)

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد موردنیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	تکنسین	۱ نفر	دیپلم به بالا		آماده سازی بیمار و ارائه گزارش

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت:

اتاق حاوی تهویه مناسب جهت گذاشتن دستگاه اسپیرومتری، ترازو و متر ضروری است.

بیمارستان، درمانگاه، مرکز جراحی محدود، مطب

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت:

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)
۱	کاغذ چاپگر	بر حسب نیاز
۲	دهانی یکبار مصرف	
۳	اسپری سالبوتامول	
٤	اسپیسر	

ی) استانداردهای گزارش

تعیین برگشت پذیری حساسیت و انسداد راه های هوایی

گ) شواهد علمی درخصوص کنترا اندیکاسیون های دقیق خدمت:

۱. هموپتزی با علت نامشخصی
۲. بیماری حاد ویروسی تنفسی (آنفلوآنزا، سرماخوردگی و ...)
۳. پنوموتراکس
٤. وضعیت ناپایدار کاردیووسکولار
۵. وضعیت ناپایدار همودینامیک
٦. آنوریسم مغزی، شکمی و توراسیک
۷. انجام عمل جراحی اخیر کاتاراکت، شکمی و ریوی
۸. بیمارانی که قادر به همکاری نمی باشند.

ل) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۲۵ الی ۳۰ دقیقه

منابع:

- راهنمای ملی آسم
- راهنمای ملی COPD
- ATS/ERS

- **تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۳ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.**

معاونت درمان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسمه تعالی

فرم تدوین راهنمای تجویز

عنوان استاندارد	کد RVU	کاربرد خدمت		افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز	ارائه کنندگان اصلی صاحب صلاحیت	شرط تجویز		محل ارائه خدمت	تواتر خدمتی	مدت زمان ارائه
		بستری	سرپایی			اندیکاسیون	کنترا اندیکاسیون			
اسپیرومتری قبل و بعد از دوز آزمایش برونکودیلاتور	۹۰۱۰۱۰	*	*	پزشک عمومی/ پزشک خانواده (صرفاً در قالب نظام ارجاع)، متخصص داخلی، متخصص اطفال، فوق تخصص ریه، متخصص طب کار، فوق تخصص	فوق تخصص ریه (بالغین و کودکان)، فوق تخصص ایمونولوژی بالینی، متخصص داخلی، متخصص اطفال، متخصص طب کار، پزشک عمومی/ پزشک خانواده (صرفاً در قالب نظام ارجاع)	در مواردی که پزشک بخواهد ارزیابی کند که آیا بیمار بیماری انسدادی قابلیت برگشت پذیری دارد، می تواند از اسپیرومتری قبل و بعد از دوز آزمایش برونکودیلاتور استفاده کند و چنانچه پاسخ به برونکودیلاتور مثبت بود (۱۰درصد افزایش حجم ثانیه اول نسبت به قبل) می تواند از درمان طولانی مدت برونکودیلاتور برای بیماری استفاده کرد.	*همو پتزی با علت نامشخصی *بیماری حاد ویروسی تنفسی (آنفلوآنزا، سرماخوردگی و ...) *پنوموتراکس *وضعیت ناپایدار کاردیووسکولار *وضعیت ناپایدار همودینامیک *آنوریسم مغزی، شکمی و توراسیک *انجام عمل جراحی	بیمارستان، درمانگاه، مرکز جراحی محدود، مطب	یکبار در سال در صورت ضرورت	۲۵ الی ۳۰ دقیقه

				ایمونولـــــوژی بـــــــالینی و متخصـــــــص پزشک قانونی			اخیر کاتاراکت، شکمی و ریوی *بیمـارانی کـه قـادر بـه همکاری نمی باشند.		

- تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۳ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.